

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

ІТАЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПЯМУВАННЯМ

Методичні рекомендації до практичних занять

Освітній рівень – перший освітньо-професійний

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Харків - 2022

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Італійська мова за професійним спрямуванням» для здобувачів першого освітньо-професійного рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво. 12 с.

Укладач: старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Боровенська Тетяна Олексіївна.

Рецензенти:

Савицька Л. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Бабасівська Л.В., старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Методичні рекомендації до практичних занять затверджено на засіданні науково-методичної ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від _____ 202_ року №_).

© Боровенська Т.О., 2022

© Харківський національний університет
мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Методичні рекомендації до практичних занять навчальної дисципліни складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів. Методичні рекомендації визначають обсяги знань, які здобувачі повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Італійська мова за професійним спрямуванням», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- базові поняття та категорії граматики, лексикології та стилістики іноземної мови;
- структурні та змістові риси іншомовних текстів різних жанрів, принципи пошуку головних ідей та ключових слів;
- принципи організації та структурування іншомовного писемного тексту –параграфи, заголовки, засоби когезії та когерентності (логічні конектори тощо);
- принципи переглядового читання фахових і загальнонаукових текстів, виявлення головної ідеї тексту та ключових слів;
- основні принципи, способи й методи усного та письмового перекладу у професійній сфері з іноземної мови рідною та навпаки;
- принципи глобального аудіювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти:**

- читати фахові тексти іноземною мовою;
- шукати й знаходити певну інформацію в тексті й виділяти головні теми та ідеї;
- розуміти головну ідею тексту;
- визначати ключові слова та поняття наукової праці;
- структурувати іншомовний писемний текст (параграфи, заголовки), використовуючи засоби когезії та когерентності;
- перекладати з іноземної мови українською та навпаки з урахуванням особливостей системно-структурної будови обох мов, граматичних і лексичних трансформацій, жанрової та фахової специфіки;
- сприймати інформацію на слух, розуміти в цілому: монологічні висловлювання носіїв мови, як пов'язаних безпосередньо зі сферою професійної роботи здобувача, так і пов'язаних з іншими сферами науки й суспільного життя;

- правильно вимовляти слова іноземною мовою та адекватно інтонувати усні висловлювання.

2. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів денної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає проведення практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів денної форми навчання складає 32 годин.

Тема 1. Однокласниці.

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити та розширити словниковий запас; сформувати уявлення про минулий час *passato prossimo*; сформувати базові навички і вміння, необхідні для подальшого розвитку комунікативної компетенції; вдосконалити навички читання та розуміння прочитаного.

Зміст практичного заняття: Робота з діалогом. Минулий час *passato prossimo* (правильні дієслова). Переклад арій.

У ході заняття необхідно ознайомитись з минулим часом *passato prossimo*, розглянути дієвідмінювання правильних дієслів, особливості вживання допоміжних дієслів *avere* та *essere*. На занятті студенти опрацьовують текст «*Ex-compagni di scuola*» та на основі прочитаного тексту пишуть свій лист товаришеві. Для закріплення нової теми студенти слухають та перекладають арії із дієсловами у *Passato prossimo*.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі матимуть уявлення про минулий час в італійській мові та вмітимуть будувати речення у минулому часі з правильними дієсловами; знаходити у аріях форми минулого часу.

Тема 2. Телефонна розмова.

Кількість годин: 2 години.

Мета: розширити словниковий запас; сформувати навички аудіювання слів, словосполучень та фраз; сформувати базові навички і вміння, необхідні для

подальшого розвитку комунікативної компетенції; ознайомити студентів із неправильними дієсловами у минулому часі *passato prossimo*; вдосконалити навички перекладу арії.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Минулий час *passato prossimo* неправильних дієслів. Переклад арій.

У ході заняття необхідно ознайомити студентів із дієвідмінюванням неправильних дієслів у *passato prossimo*; повторити та закріпити вживання допоміжних дієслів *avere* та *essere*; виконати граматичні завдання для вдосконалення навичок вживання неправильних дієприкметників; скласти за опорною схемою «Due amiche al telefono». Для закріплення нової теми студенти слухають та перекладають арії із дієсловами у *Passato prossimo*.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть будувати речення з неправильними дієсловами в минулому часі *passato prossimo*, розповідати про події минулого.

Тема 3. Майже фіаско.

Кількість годин: 2 години.

Мета: розвинути лексичні навички; закріпити вживання лексико-граматичних структур; удосконалити уміння непередготованого монологічного та діалогічного мовлення; розвивати навички аудіювання та письма, розвивати комунікативні здібності студентів; виховувати культуру спілкування.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Обговорення виступу. Вживання особових займенників в функції прямого доповнення у минулому часі *passato prossimo*. Переклад арій.

Під час вивчення теми необхідно вдосконалити знання із застосування минулого часу та зробити завдання на закріплення граматичної теми; опрацювати діалог «Quasi un fiasco!», виконавши завдання на розуміння прочитаного. Після обговорення діалогу студенти мають поділитися своїм досвідом та розказати про останній відвіданий концерт та дати на нього відгук; виконати вікторину щодо опер. На занятті треба вивчити застосування особових займенників в функції прямого доповнення у минулому часі *passato prossimo*.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти вмітимуть дієвідмінювати дієслова в минулому часі *passato prossimo*, розповідатимуть про відвідану виставу або відвідування театру.

Тема 4. Що ти робив у четвер?

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити та відпрацювати нові лексичні одиниці; закріпити вживання лексико-граматичних структур; формувати навички читання і розуміння діалогу; вдосконалювати навички читання, аудіювання та письма; розвивати уміння логічно викладати думки.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Мій минулий день. Вживання модальних дієслів у минулому часі *passato prossimo*. Переклад арій.

На занятті необхідно ознайомитися з особливостями вживання модальних дієслів у минулому часі *passato prossimo* та зробити завдання на відпрацювання граматичного матеріалу. Студенти мають прослухати та розібрати діалог «Il fine settimana» та скласти розповідь про свій минулий день за прочитаним діалогом. Передбачається робота з аріями, а саме читання та переклад для вдосконалення навичок читання та застосування *passato prossimo*.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі вмітимуть розповідати про свій минулий день, перекладати арії із минулим часом.

Тема 5. Музичні інструменти.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити з новим лексичним матеріалом; розвинути лексичні навички; сформувати уявлення про особові займенники в функції непрямого доповнення; удосконалити навички аудіювання, читання, розвивати уміння висловлювати думки.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Мій улюблений музичний інструмент. У магазині музичних інструментів). Особові займенники в функції непрямого доповнення. Переклад арій.

Під час опрацювання теми студенти мають прочитати діалог «Bartezzaghi – strumenti musicali» та опрацювати його. Під час роботи з діалогом студенти познайомляться з особовими займенниками в функції непрямого доповнення та виконають граматичні завдання. Для закріплення нової граматичної теми студенти виконають завдання в парі: складатимуть діалоги за опорною схемою. Також прочитають та перекладуть арії із новим граматичним матеріалом.

Очікувані результати: після вивчення теми студенти вмітимуть будувати діалоги за вивченою темою та застосовувати особові займенники в функції

непрямого доповнення; продемонструватимуть здатність до міжособистісної взаємодії.

Тема 6. Мішель шукає струни.

Кількість годин: 2 години.

Мета: формувати практичні уміння і навички із застосування особових займенників в функції прямого та непрямого доповнення; розвивати навички аудіювання; формувати лексичні навички й навички вимови, розвивати комунікативні здібності студентів.

Зміст практичного заняття: Робота з діалогом: «Michela cerca delle corde». Особові займенники в функції прямого та непрямого доповнення. Переклад арій.

На занятті здобувачі вищої освіти мають отримати знання з теми «Особові займенники в функції прямого та непрямого доповнення»; навчитися виявляти їх у тексті та застосовувати у усному та писемному мовленні. Під час опрацювання теми студенти читають діалог, виконують до нього завдання та опрацьовують арії із розглянутими особовими займенниками.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть будувати речення з особовими займенниками в функції прямого та непрямого доповнення.

Тема 7. У деканаті.

Кількість годин: 2 години.

Мета: активізувати вживання лексичних одиниць; засвоїти знання про наказовий спосіб Imperativo для 1ї особи однини та 1ї, 2ї особи множини; сформувані уявлення про Imperativo diretto деяких неправильних дієслів; поглибити комунікативні здібності студентів; навчити вести діалог-розпитування.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Давня наказів та порад. інструкції. Imperativo (noi/voi, tu). Imperativo negativo (tu, noi). Imperativo diretto деяких неправильних дієслів. Переклад арій.

Під час опрацювання теми необхідно розширити та поглибити знання із застосування дієслів у наказовому способі Imperativo для 1ї особи однини та 1ї, 2ї особи множини; особливостей побудови речень у заперечній формі в Imperativo для 1ї особи однини та ознайомити з деякими неправильними

дієсловами в наказовому способі; прочитати та перекласти арії з дієсловами в наказовому способі; опрацювати діалог.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть давати поради та формулювати прохання в Imperativo.

Тема 8. Перерва.

Кількість годин: 2 години.

Мета: узагальнити та систематизувати знання з наказового способу Imperativo для 1ї особи однини та 1ї, 2ї особи множини; повторити у вправах граматичний матеріал; закріпити вживання лексико-граматичних структур; практикувати в читанні та письмі.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом «Pausa del mezzogiorno». Лексика «Al bar». Наказовий спосіб з займенниками в функції прямого доповнення. Переклад арій.

Під час вивчення теми необхідно поглибити знання здобувачів вищої освіти із наказовим способом Imperativo та розширити знання про застосування особових займенників у наказовому способі. Для відпрацювання нової теми студенти мають прослухати діалог «Pausa di mezzogiorno» та ознайомитися з новою лексикою. Також прочитають та перекладуть арії з дієсловами в Imperativo.

Очікувані результати: після вивчення теми студенти вмітимуть вести діалог у кафе та робити замовлення, розпізнавати та перекладати арії із Imperativo.

Тема 9. Поради.

Кількість годин: 2 години.

Мета: опрацювати й активізувати нову лексику; дати перше уявлення про зменшувально-пестливі суфікси; поглибити вміння застосовувати наказовий спосіб; навчити давати поради італійською мовою; закріпити вживання лексико-граматичних структур; вдосконалювати навички читання, аудіювання, розширити та поглибити знання здобувачів вищої освіти про італійських оперних співачок.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом «La breve vita di Maria Malibran». Надавання порад. Наказовий спосіб з займенниками в функції непрямого доповнення. Зменшувально-пестливі суфікси. Переклад арій.

Під час вивчення теми необхідно розширити знання студентів із вживання наказового способу *Imperativo*; ознайомити з основними зменшувально-пестливими суфіксами. У процесі заняття студенти навчаться давати поради та просити про неї. Під час заняття студенти прочитають текст про Марію Малібран та розповідатимуть коротко її біографію.

Очікувані результати: Після заняття здобувач вищої освіти буде просити та давати поради; вживати в усному та писемному мовленні зменшувально-пестливі суфікси; розповідати біографії деяких оперних співачок.

Тема 10. У березні я буду їхати до Італії...

Кількість годин: 4 години.

Мета: сформувати уявлення про майбутній час *Futuro semplice*; вдосконалити навички письма; розвинути вміння писати офіційні листи; розвивати комунікативні здібності студентів; вдосконалити навички читання та розуміння прочитаного; виховувати культуру спілкування.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом. Написання офіційних листів. Майбутній час *Futuro semplice*. Переклад арій.

Під час опрацювання теми необхідно студенти знайомляться із майбутнім часом *Futuro semplice*, його функціями та дієвідмінюванням правильних та неправильних дієслів. На занятті студенти виконують граматичні вправи, працюють з текстом та навчаються складати офіційні листи італійською мовою.

Очікувані результати: Після заняття студенти вмітимуть складати офіційні листи італійською мовою; говорити про майбутнє.

Тема 11. Що ти робиш?

Кількість годин: 2 години.

Мета: ввести нові лексичні одиниці та практикувати їх мовлення; сформувати базові навички і вміння, необхідні для подальшого розвитку комунікативної компетенції; сформувати уявлення про герундій та конструкції з герундієм *stare + gerundio* та інфінітивом *stare per + infinito*; виховувати інтерес до вивчення іноземної мови.

Зміст практичного заняття: Робота з діалогом «Cosa stai facendo?». Герундій *Gerundio semplice*. Конструкції “*stare + gerundio*” та “*stare per + infinito*”. Переклад арій.

Під час опрацювання теми студенти знайомляться з терміном «*Gerundio*», його функціями; опрацьовують конструкцію з герундієм *stare + gerundio*. Для

ознайомлення з новим граматичним матеріалом студенти слухають, читають та перекладають діалог «Cosa stai facendo?». Також здобувачі розглядають конструкцію з інфінітивом *stare per* + infinito. Для відпрацювання нової теми студенти читають та перекладають арії.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі будуть впізнавати та вживати у своєму мовленні конструкції “*stare* + gerundio” та “*stare per* + infinito”.

Тема 12. Сценічний одяг.

Кількість годин: 2 години.

Мета: збагатити й узагальнити знання про займенники та прикметники: *questo/ quello*, слова *troppo/tanto/parecchio/molto/poco*; закріпити вживання лексико-граматичних структур; розширити знання студентів про сценічний одяг; розвинути вміння стисло переказувати текст.

Зміст практичного заняття: Робота з текстом «Il costume fa l’artista». Форми та відмінності між займенниками і прикметниками *questo e quello*. Прикметники та прислівники *troppo/tanto/parecchio/molto/poco*. Переклад арій.

У ході вивчення теми слід прочитати текст про сценічний одяг «Il costume fa l’artista» та розширити словниковий запас, виконавши завдання до тексту. На занятті студенти розглядають відмінності між словами *questo e quello* та їх узгодження з іменником; навчаються застосовувати слова *troppo/tanto/parecchio/molto/poco*.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти розумітимуть відмінність між словами *questo e quello*, розрізнятимуть функції слів *troppo/tanto/parecchio/molto/poco* та правильно їх застосовувати у своєму писемному або усному мовленні; говорити про сценічний одяг.

3. Рекомендовані джерела

1. Фонетика італійської мови. Теорія та практика. Методичні рекомендації для студентів музичних закладів вищої освіти. / Т.О. Боровенська // Харків: ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2022. – 54 с.
2. Навчально-методичний посібник з італійської мови для студентів I-II курсів. / Т.О. Боровенська // Харків, 2022. – 126 с.
3. BrioschiD., Martini-Merschmann. L’italiano nell’aria 1. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell’opera. Edilingua., 2015. 196 p.

4. Brioschi D., Martini-Merschmann. L'italiano nell'aria 2. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell'opera. Edilingua, 2016. 240 p.
5. Brioschi D., Martini-Merschmann. Dispensa di pronuncia. L'italiano nell'aria 1. Corso di italiano per cantanti lirici e amanti dell'opera. Edilingua, 2015. 31 p.
6. Latino A., Muscolino M. Una grammatica italiana per tutti 1. Regole d'uso, esercizi e chiavi per studenti stranieri. Edilingua, 2014. 204 p.
7. Ziglio L., Rizzo G. Espresso 1. Corso di italiano. Alma Edizioni. Firenze. 2008. 232 p.
8. Marin T. Progetto Nuovissimo italiano 1. Corso di italiano. Roma: Edilingua, 2019. 224 p.
9. Marin T. Progetto Nuovissimo italiano 2. Corso di italiano. Roma: Edilingua, 2020. 228 p.
10. «L'italiano per l'opera». Firenze: Alma Edizioni, 2021. 237 p.
11. Mazzota C. Italiano in pratica. Firenze: Alma Edizioni. 2020. 144 p.
12. Marin T. Progetto italiano per cinesi. Corso multimediale di lingua e civiltà ital. Roma: Edilingua, 2009. 246 p.
13. Ruggeri S., Ruggeri F. Cento dubbi della grammatica italiana. Firenze: Alma Edizioni, 2019. 159 p.
14. Manella C., Tanzini A.. L'italiano da soli. Esercizi e test di grammatica italiana. Firenze: Edizioni Progetto Lingua, 2009. 270 p.
15. Massimo Naddeo C.. I pronomi italiani. Grammatica-esercizi-giochi. Firenze: Alma Edizioni, 2017. 96 p.
16. Consonno S., Rossin E. Le congiunzioni italiane e altre parole difficili. Regole e esercizi. Roma: Alma Edizioni, 2019. 112 p.
17. Sorella A. Manualetto di dizione. Pescara: Libreria dell'Università Editrice, 2001. 76 p.
18. Amati D., Bacci P. Un tuffo nel'azzurro 1, 2. Corso di italiano, 2002. 192 p.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Посилання на словники. URL:

<https://it.forvo.com/>

<http://www.dizionario.rai.it/>

<https://www.multitran.com/m.exe?l1=23&l2=2>

2. Архів медійних ресурсів із додатковими лексико-граматичними вправами. URL:

<http://www.impariamoitaliano.com>

<https://italianoperstranieri.loescher.it/archivio-di-grammatica>

3. Архів онлайн-відео. URL:

<http://www.ovovideo.com/giacomo-puccini/>

https://www.youtube.com/watch?v=RKO_uv2Ia_Q

<https://www.youtube.com/watch?v=2uepjt4tKl4>

4. Посилання на електронний підручник «L'italiano per l'opera». Firenze : Alma Edizioni, 2021. 237 p. URL:

<https://www.blinklearning.com/coursePlayer/curso2.php?idcurso=3871797>

5. Архів інтерактивних ігор. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://wordwall.net/it/resource/3550883/italiano/giornata-tipo>